

PREDLOG ZA IZLET Z GORSKIM KOLESOM

KOLOVRAT

IGOR MAHER

Današnja pot nas bo popeljala od obrobja visokih Julijskih Alp vse do toplih Goriških Brd, skoraj ves čas po vrhu slemena Kolovrata, od koder se ponujajo čudoviti razgledi tako na zasnježene dvatisočake kot na prostranstva Furlanske nižine in Jadranskega morja. Zaradi bližine meje so bili ti predeli le redko obiskani. Še domačini so se jih raje izogibali. Danes pa so razmere na meji povsem spremenjene in na široko se odpirajo možnosti za izlete v te malo znane kraje.

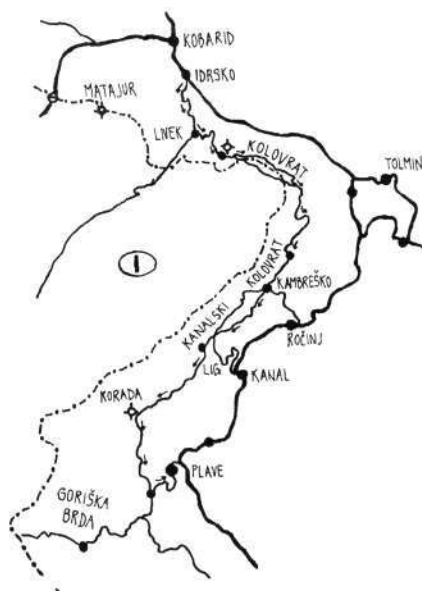
VOŽNJA PO 1100 METRIH

Jutranji hlad nas bo našel v Idrskem tik pred Kobaridom. Od tod se bomo povzpeli po lepi cesti do Livka, ki leži na širokem sedlu med mogočnim Matajurjem na zahodu in Kolovratom na vzhodu. Prek sedla naj bi v daljni preteklosti tekla Soča oziroma boljše rečeno vode, ki so izvirale pod Krnom. Šele kasneje si je Soča poiskala drugo pot in jo v tem času znižala za skoraj 500 metrov. V okolici vasi so tudi vidni morenski nasipi, kar nam dá misliti, da je do tod v hladnejši preteklosti segal tako imenovani Soški ledenik.

Prek teh moren se vzpnemo po poti proti Livškim Ravnem pod najvišjim vrhom Kolovrata - Kukom (1243 m). S travnatih pobočij imamo vse lepši razgled na dolino Soče z okolnimi vrhovi. Na teh pobočjih so prijetna smučišča. Smučarska tekmovanja imajo na Livku že dolgo tradicijo. Pred vojno so imeli z vrha Kuka speljani progi za smuk in velesalom. Danes sta smučarjem na poti v višave v pomoč dve žičnici. Vrh Kuka je tudi priljubljeno vzletišče jadranskih padalcev.

Na Ravnih se pri zapuščenih karavli konča asfaltna cesta in makadam nas popelje na sedelce med Kukom in nekaj nižjim Nagojem. Od tam se nam popolnoma odpre tudi pogled na Krnsko skupino na nasprotni strani Soče, ki vijuga skoraj tisoč metrov nižje. Pot gre dalje ves čas tik pod grebenom. Če smo natančnejši, gresta pod grebenom dve poti, ena na naši, druga na italijanski strani. Zaradi dobrih sosedskih odnosov priporočam, da se držite prve.

Sleme in s tem tudi cesta potekata ves čas v isti smeri na višini dobrih 1100 metrov. Ves čas lahko uživamo v čudovitih razgledih, še posebej, če se občasno povzpemo tudi na samo travnato sleme tik nad cesto. Pri tem si lahko ogledamo nadaljevanje poti. Pod nami je na jugu dolina reke Idrije, na katero se preseli

meja s Kolovrata. Nad dolino pa se vleče široko, nekoliko nižje sleme Kanalskega Kolovrata.

LEPI MALO ZNANI RAZGLEDI

Sleme Kolovrata se konča in spustimo se na sedlo Solarji. Malo nižje se priključi tudi cesta z italijanske strani. V zavetju gozda nadaljujemo pot, ki se vse bolj obrača na jug. Na ostrem cestnem ovinku nas zapuščena karavla spominja na nekdanje nesmisle. Zapuščene pa so na žalost tudi mnoge domačije, mimo katerih ubiramo našo pot. Odrezanost od sveta je marsikoga prisilila, da je zapustil rodno grudo. Tako je na Kambreškem, vasi z mnogimi zaselki na severnem delu slemena, še na začetku stoletja živel skoraj 800 prebivalcev, sedaj pa jih je le še dobrih sto.

Umirjena pobočja z ugodno klimo so primerna predvsem za sadjarstvo. Danes se obdelovalne površine zaradi odseljavanja vse bolj zaraščajo.

Na Kambreškem se pota razhajajo: asfaltna cesta vodi v dolino Soče, makadamska pot gre po zahodnih pobočjih do Liga, naslednjega večjega kraja, mi pa bomo izbrali komaj opazen kolovoz, ki pelje prav tako do Liga, vendar po vzhodnih pobočjih mimo zaselka Humarji.

Pred Ligom se priključimo asfaltni cesti, ki pripelje iz Kanala. Lig kaže precej večji življenjski utrip. Na razgledni vzpetini nad vasjo stoji nekdanj sloveča božjepotna cerkev Marijino utrpi. Na razgledni vzpetini nad vasjo stoji nekdanj sloveča božjepotna cerkev Marijino utrpi. Na razgledni vzpetini nad vasjo stoji nekdanj sloveča božjepotna cerkev Marijino utrpi.

Nadaljevanje poti gre proti jugu. Na križišču za vasjo se držimo makadamske ceste. Pred nami se za bližnjo cerkvijo sv. Jakoba že kaže širok vrh Korada (812 m). Z njega doseže razgled

Zavetišče na Koradi

svoj vrhunec. Severno obzorje zastirajo Julijci, na vzhodu so prostrane planote predalpskega sveta, na jugu se nam oči za Goriškimi Brdi okopajo v Jadranskem morju, na zahodu pa se za silhueto Stare gore (Castelmonte) nad

NOVA KNJIGA ZA PLANINSKO KNJIŽNICO

ČO OJU - TURKIZNA BOGINJA

IZTOK TOMAZIN

Ta čas, ko je njen avtor na odpravi »Ski 8000«, na kateri namerava četverica slovenskih alpinistov in alpinističnih smučarjev smučati čisto z vrha tibetanskega osemtisočaka Šiše Pangme, bo pri Prešernovi družbi v Ljubljani izšla knjiga Iztoka Tomazina »Čo Oju - turkizna gora«, ki govori o slovenski odpravi v severno steno te gore in o Tibetu. Avtor je za Planinski vestnik pripravil zaključeno poglavje »Past«, v katerem opisuje svoj prvenstveni solo vzpon prek zgornje polovice te mogočne stene. Eno samo poglavje iz knjige seveda ne more dati popolne slike o celotnem delu, lahko pa zbudi radovednost, kaj skrivajo še druga poglavja in kako je avtor zaokrožil knjigo. To poglavje naj bo torej vabilo k branju knjige, ki bo izšla najverjetneje oktobra. (Op. ur.)

Najtežji se zdi začetek, ki je predvsem nenaden, grob prehod iz otopelosti velikega, s strahom in upanji nasičenega pričakovanja.

Čedadom odpira prostrana Furlanska nižina in - če imamo srečo z vremenom - za njo tudi pristreni vrhovi Dolomitov.

POT PO SOŠKI FRONTI

Na Koradi je poleg cerkvice sv. Genderce tudi planinsko zavetišče, ki ga ob sobotah in nedeljah oskrbuje novo ustanovljeno planinsko društvo Brda. Možno je tudi prenočevanje na skupnih ležiščih. Zavetišče je zgrajeno na ostankih vojaške kaverne iz prve svetovne vojne. Vedeti moramo, da nas je večina današnje poti vodila po območjih, kjer je divjala krvava soška fronta.

S Korade se relief in s tem tudi naša pot postopoma spuščata proti Goriškim Brdom. Na prevalu Vrhovlje med Brdi in dolino Soče se naša pot konča. Goriška Brda si raje oglejmo ob kaki drugi priložnosti, kajti po celodnevem potepanju nam za kaj takega zmanjkuje časa. Morda nas bodo privabile zrele češnje ali pa jesensko grozdje, da dobre kapljice vina sploh ne omenjam. Trenutno nas čaka samo še spust do Plav ob Soči, kjer nas čaka vlak (bolje pa je, da mi čakamo njega).

Celotna pot ves čas poteka po mirnih, neprometnih cestah in kolovozih ter nam dopušča prijetno vožnjo in uživanje ob nepozabnih razgledih z obrobja naše majhne, vendar slikovite deželice.

Vem, da bo kasneje še težje, a nobenih nenadnih pretresov ne bo več, razen če se ne bo utrgal plaz ali podrl serak ali če bom nenadoma odpovedal in omahnil. Mraz in višina me bosta načenjela počasi, izčrpanost me bo hromila postopoma.

Odhod je muka zapuščanja zaledenelega, pod splazenim snegom pokopanega šotorčka, ki je kljub vsej neudobnosti vendarle bil edino zavetje in vsaj iluzija počitka. Skozi zameteno odprtino se sopihajoč in stiskajoč zobe od napetosti in neugodja izvijam v skrajno odbijajoče okolje teme in mraza himalajske noči.

S seboj ne morem popeljati ničesar, kar mi največ pomeni. Vse to je iz nekega drugega sveta, razen hotenja, ki me je sem pripeljalo in se stiplja z dejanjem. Obstaja sovražna ledena strmina nad in pod menoj, prisotna je praznina noči in izzvenevajoče rohanje viharja. Spremljajo me izčrpanost, pomanjkanje kisika, tekočine in hrane, zmrzline...

Šibka točka je telo. Ostanki njegovih zmogljivosti so velika neznanka. Ni več niti sledu srh-